

RAHAMARKKINARAHASTO: KVARTAALI TAKANA!

Rahamarkkinarahastomme täytti 25 vuotta, mukavasti juuri aprillipäivänä. Pitkäikäisyytensä lisäksi se on nykyisin Suomen ainoa rahamarkkinarahasto.

Vielä muutama vuosi sitten rahamarkkinarahastoja oli Suomessa tusinan verran, mutta vuonna 2019 voimaan astuneen EU-sääntelyn edellä kaikki muut muutettiin lyhyen koron rahastoiksi. Uudet velvoitteet, muun muassa raportoinnissa ja sijoitusrajoituksissa, yhdistetynä pitkään vallinneeseen miinuskorkojen maailmaan saivat monet rahastoyhtiöt valitsemaan sääntelymielessä kevyemmän vaihtoehdon.

Sääntelyn tarkoitus ei tietenkään ollut hävittää rahamarkkinarahastoja maan pinnalta, vaan asettaa selkeämmät raamit rahamarkkinarahastojen ja lyhyen koron rahastojen välille, jotta sijoittaja voisi luottaa rahamarkkinarahastoiksi nimettyjen sijoituskohteiden vähäriskisyyteen. Lyhyen koron rahastoissa riskiä tulee mukaan enemmän.

Tarve tarkentamiselle syntyi finanssikriisin jäljiltä. Silloin lyhyen koron ja rahamarkkinarahastot kuuluivat samaan rahastoluokkaan. Monet niistä sijoittivat myös instrumentteihin, lähinnä vaihtuvakorkoisiin velkakirjoihin, joiden todellinen riskiprofiili ei ollutkaan kasaksi tai turvalliseksi parkkipaikaksi tarkoitettun rahaston mukainen. Pahimmillaan suomalaistenkin lyhyen koron rahastojen arvot tippuivat vuoden 2008 kuluessa yli -15 %. Aidot rahamarkkinarahastot tosin saivat aikaan positiivisia tuottolukuja.

Nykyisin ero rahastoluokkien välillä on siis selvä. Rahamarkkinarahaston nimellä voi toimia vain, jos noudattaa rahamarkkina-asetuksen tiukkoja määräyksiä. Toisaalta lyhyen koron rahastoissa on pakko pyrkiä johonkin selvästi riskiä sisältävään tavoitteeseen, esimerkiksi rahamarkkinatuoton ylittämiseen. Ja riskiä on oikeasti otettava, jotta tavoitteeseen olisi mahdollista päästä. Siten lyhyen koron rahastoja ei myöskään voi mainostaa vakaiksi tai lähes riskittömiksi.

Seligson & Co:lla säilytimme rahamarkkinarahaston, koska emme juuri tämän uuden sääntelyn ”riskivelvoitteen” myötä halunneet muuttaa rahastoa riskiprofiiltaan toisenlaiseksi kuin mihin sen olemassa olevat asiakkaat olivat aikanaan valinneet sijoittaa.

Vauhtia ja vaarallisia tilanteita?

Finanssikriisin jälkeen rahamarkkinarahastoja koetteli nolla- ja miinuskorkojen jakso, joka kesti Euroopassa reilun vuosikymmenen, päättyen viime vuoteen. Etenkään lähes riskittömistä sijoituskohteista ei edes nominaaliposiitivista tuottoa tullut, mikä vaikutti negatiivisesti rahamarkkinarahastojen suosioon.

Monet sijoittajat hakeutuivat mieluummin lyhyen koron rahastoihin, etsien pientä lisätuottoa lisäriskillä. Vuoden 2022 aikana riskit toteutuivat monessa kohtaa. Finanssikriisin kaltaisia romahduksia ei suomalaisissa lyhyen koron rahastoissa nähty, mutta muutaman prosentin miinuksia täälläkin. Rahamarkkinarahastomme arvo pysyi lähes paikallaan, vuoden 2022 tuotto -0,2 %.

Maaliskuun alkupuolella Yhdysvaltojen alueellisten pankkien likviditeettikriisi iski rahoitusmarkkinoille pyytämättä ja yllätyksenä. Turbulenssin tuoksina myös 166-vuotias Credit Suisse pakkomyytiin viranomaisten avittamana kilpailija UBS:lle, osana suunniteltua tallettajien varojen turvaamiseksi. Vuonna 2008 Sveitsin valtio oli muuten pelastamassa UBS:ää finanssikriisin maininkien iskeytyessä Eurooppaan.

Yksittäistenkin pankkien kriisit ovat kirvoittaneet paljon melua mediassa ja siten huolta kansalaisten keskuudessa, liittyen myös Rahamarkkinarahastomme sijoituksiin. Viimeisten vuosikymmenten rahoitusmarkkinoiden kriiseillä on kullakin ollut omat syynsä kriisien syntymisen taustalla.

Yhteistä kriiseille on yleensä monimutkaisempien arvopapereiden piilossa olleiden riskien paljastuminen tai hinnoittelun vaikeus markkinahäiriön sattuessa. Kuka pa olisi kuukausi sitten osannut arvata, että nyt paljon huomiota saaneet pankkien AT1-lainakirjat voisi Sveitsissä eräännyttää nollan euron arvoiksi kesken niiden juoksuajan?

Siksi lähdemme siitä, että yksinkertainen on tehokasta myös sijoitusinstrumenttien valinnassa. Kun arvopaperit ovat yksinkertaisia, niiden tuottomahdollisuudet ja riskit ovat helpompia ymmärtää, eikä yllättäviä ongelmia ilmene yhtä herkästi kuin rakenteilla, joissa on paljon liikkuvia osia. Kaukaisiltakin tuntuvat riskit realisoituvat silloin tällöin.

AAA. Rahamarkkinarahastomme on aina pyrkinyt olemaan vakaa ja turvallinen käteisvarojen parkkipaikka. Koska rahamarkkinarahastot voivat aiemmin sijoittaa myös riskikkäämpiin instrumentteihin, halusimme silloin jo rahaston nimessä tuoda esille, että emme niin tee. Tämä näkyi myös kymmenisen vuotta vanhoissa *selikorteissa* ("pelaa näillä, älä sijoituksillasi"). Vuoden 2019 sääntelymuutosten jälkeen tätä ei tarvinnut enää erikseen painottaa ja siksi yksinkertaistimme nimen taas pelkäksi Rahamarkkinarahastoksi.

Tylsyys on valttia

Rahamarkkinarahaston perusajatus ja tavoite koskien tuotto- ja riskiprofiilia on säilynyt eri aikakausien ja kriisien läpi hyvin pitkälle samana. Tavoitteena on tarjota osuudenomistajille käteis- ja kassavarojen hallinnan tuote, joka pyrkii säilyttämään pääoman ja saavuttamaan rahamarkkinatuottoa vastaavan tuoton hyvin pienellä riskillä.

Rahaston korkoriski pidetään lähellä kolmea kuukautta eli rahaston voi katsoa onnistuneen tavoitteessaan, jos arvonkehitys muistuttaa kolmen kuukauden euriboria vähennettynä hallinnointipalkkiolla (0,18 % vuodessa). Tätä voi käyttää myös nyrkkisääntönä tuotto-odotuksen osalta.

Rahamarkkinarahasto sijoittaa pääasiassa Suomessa toimivien pankkien alle vuoden pituisiin talletuksiin ja sijoitustodistuksiin. Omistukset on hajautettu siten, että yksittäisen vastapuolen, eli rahamarkkinainstrumentin liikkeeseenlaskijan tai talletuksen vastaanottavan luottolaitoksen, osuus voi olla enintään 20 % rahaston varallisuudesta. Vaihtuvakorkoisiin instrumentteihin tai korkostruktuureihin ei sijoiteta. Ajantasaisten sisällön sijoituskohteista ja vastapuolista voi aina halutessaan tarkistaa nettisivuiltamme.

Rahaston sijoitustodistukset ja määräaikaiset talletukset arvostetaan jokaisena pankkipäivänä vallitsevaan korkotasoon eli arvostus pitää sisällään kaikki korkotason muutokset. Rahaston tekemien sijoitusten hinnanmuodostus on toiminut rahaston historian ajan hyvin, myös finanssikriisin aikana, eikä näköpiirissä ole ainakaan kirjoitushetkellä mitään erityistä, mikä vaikuttaisi rahaston toimintaan nytään.

Korkotason muutoksen aiheuttaman lyhyen korkoriskin lisäksi rahastolla on vastapuoliriski, eli lähinnä suomalaisiin talletuspankkeihin liittyvä riski. Maailmalla on nähty talletusten siirtymistä pienemmistä pankeista suuriin, mutta Suomessa ei ainakaan toistaiseksi. Ehkä asiaan vaikuttaa sekin, että Finanssivalvonnan maaliskuussa julkaiseman tiedotteen mukaan suomalaisten pankkien vakavaraisuus on vahva, toimintaympäristön haasteista huolimatta.

Rahamarkkinarahaston yksi tärkeä tavoite on helpottaa asiakkaidensa jokapäiväistä elämää. Se huolehtii varojen hajauttamisesta eri pankeille, aikaan sidottujen instrumenttien uusimisesta ja tarjoaa yrityksille yhden selkeän rivin raportteihin ja kirjanpitoon.

Sijoittajan on kuitenkin hyvä muistaa, että rahastot eivät kuulu talletussuojan piiriin. Talletussuojasta on todennäköisesti hyötyä, jos jokin pankki tosiaan kaatuisi niin, että sen varat eivät riittäisi talletusten maksuun. Talletussuojakorvaus on enintään 100 000 € jokaisessa pankkiryhmässä olevia talletuksia kohden.

Rahamarkkinarahastomme tulevaisuus pyritään pitämään yhtä tasaisen tylsänä kuin sen historiakin. Kun kassa on turvassa, voi sijoittaja rauhassa tavoitella harkitulla riskiprofiililla tuottoa sellaisista kohteista, joissa näkee houkuttelevaa tuottopotentiaalia.

Kare Hallamaa, Jani Holmberg, Juuso Jokinen
salkunhoitajat
etunimi.sukunimi@seligson.fi

Tasaista menoa. Rahamarkkinarahastomme tavoitteena on ollut tarjota sijoittajilleen yleistä rahamarkkinatuottoa vastaava tuotto. Kaaviossa rahamarkkinoiden vertailukohtana myös eurooppalaisten osakkeiden Stoxx 600 -indeksi.

Data: Suomen pankki, Bloomberg